

θηλέων μονοτάξιον, ταχυδρομείον, ιερείς τούς Εὐγένιον Χασαπόπουλον ὄντα καὶ δημοδιδάσκαλον, Κ. Παπαγγελῆν, Α. Ἀνδρικόπουλον καὶ Π. Παπαϊωάννου, καὶ λογίους τούς δημοδιδασκάλους Γεώρ. Μπουγγουκκν, Σωτ. Καραλῆν καὶ Μιλ. Παπαϊωάννου, τούς φοιτητάς Εὐθ. Παπαευγενίου, Παν. Σπυρόπουλον καὶ Γ. Σπυρόπουλον ἢ Παπαπαναγιώτου, τὸν νῦν ἡγούμενον τῆς μονῆς Ἀγ. Ἀθανασίου Γρηγ. Βλάχον καὶ τὸν ἔμπορον Γ. Μπουγγουκκον. Οἱ δὲ κάτοικοι, ὧν ἐλάχιστοι μὲν ἀπεδήμησαν εἰς Ἀμερικὴν, ὀλίγοι δὲ καλλιεργοῦσι καὶ περὶ τὰ 200 στρέμματα σταφίδων ἐν Ἡλείᾳ, γεωργοὶ καὶ ποιμένες, διατρέφουσι περίπου 11,000 αἰγοπρόβατα, 100 ἵππους, 100 ἡμίονους, 80 ὄνους, 300 χοίρους, 600 βοῦς, ὧν αἱ ἡμίσεις ἀροτριῶντες, καὶ 200 κυφέλας μελισσῶν καὶ παράγουσιν ἐτησίως περίπου 10,000 κοιλὰ σίτου, 20,000 κοιλὰ ἀραβοσίτου, 1000 κοιλὰ κριθῆς, ἱκανὰ ὄσπρια, 10,000 ὄκ. οἴνου, 8,000 ὄκ. ἀμυγδάλων, 20,000 κεράμω, 2,000 στατῆρας ἀσθέστου, 5,000 ὄκ. βουτύρου, 50,000 ὄκ. τυροῦ καὶ 9,000 ὄκ. ἐρίου αἰγός καὶ προβάτου· αἱ δὲ γυναῖκες κτεργάζονται καὶ τὰ σπάρτα, ἐξ ὧν κατασκευάζουσι στερεὰ ὑφάσματα πρὸς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν.

Ἡ Λυκουρία εἶνε τὸ μόνον ἀλβανόφωνον χωρίον τῆς ἐπαρχίας, ἀλλ' ἡ ἀλβανικὴ καὶ ἐν αὐτῷ σχεδὸν ἐξέλιπε, διότι μόνον ὑπὸ τῶν ὑπερβάντων τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας ὀμιλεῖται ἢ μᾶλλον γινώσκεται· οἱ κάτοικοι ἀγνοοῦσι τὴν παράδοσιν, ὅτι οἱ πρόγονοι αὐτῶν ἦλθον ἐξ Ἀλβανίας περὶ τὸ 1392 μ. Χ., ὡς εἴρηται ἀλλαχοῦ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δ' ἐκείνης φαίνεται ὅτι συνκίσθη τὸ χωρίον, ἴσως ὅμως καὶ μόνον ἐπυκνώθη ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν πρότερον πιθανῶς κατοικισθὲν ἐν τῇ νῦν θέσει αὐτοῦ ὑπὸ ἐποίκων μετοικησάντων ἐκ τῆς ἐγγύς ὁμωνύμου ἀρχαίας πολίχνης Λυκουρίας, ἐξ ἧς καὶ τὸ ὄνομα μετήνεγκον εἰς τὴν νῦν· ὅτι δ' ἡ ἀρχικὴ σύστασις τῶν ἦν πιθανῶς ἐλληνικὴ φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι αἱ πλείσται τῶν θέσεων αὐτοῦ ἔχουσιν ἐλληνικὰ ὀνόματα, ἐλάχιστα δὲ ἀλβανικά.

Ἡ Λυκουρία φέρει τὸ ὄνομα τῆς ἀρχαίας Λυκουρίας, ἐξ ἧς ἴσως συνφκίσθη, ὡς ἄνω εἴρηται, καὶ ἧς ἐρείπια ἀσήμεντα εὐρέθησαν εἰς ἀπόστασιν ὥρας πρὸς Α. τῆς νῦν κόμης καὶ ἐπὶ τῶν δυσμικῶν κλιτύων τῆς Πεντελείας. Καὶ κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα οἱ Λυκούριοι ἐπετέλεσαν τὸ ἑαυτῶν καθήκον, ἀναφέρονται δ' ἐξ αὐτῆς ἰδίᾳ ὁ Κωνστ. Μακρῆς, πολεμήσας ἐν Πάτραις καὶ ἀλλαχοῦ, υἱὸς δὲ τοῦ Ἀναγν. Μακρῆ τοῦ φιλοξενήσαντος τὸν τραπεζίτην Ταμπακόπουλον ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀγῶνος, καὶ ὁ Μῆτσος Ντοῦρος. Ἐπὶ τῶν ἐπιδρομῶν τοῦ Ἰμβραῖμ ἀπόσπασμα τουρ-

κικοῦ στρατοῦ μετέβη καὶ ἐπυρπόλησεν οἰκίαν τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ὑπὸ τῶν κατοίκων χωρίου, ὅτε δ' ὅμως μετέβη πρὸς τὴν θέσιν τῆς Τριανταφυλιᾶς, ἔνθα ἔμμενον Λυκούριοι καὶ ἄλλοι ὑπὸ τὸν Κ. Μακρῆν, ὅπως προσβάλλῃ αὐτούς, αἶφνης καὶ ὡς ἐκ θαύματος μέγας βράχος ἐκυλίσθη ἐκ τοῦ ὄρους καὶ διασπαρῆς εἰς θρύμματα διεσκορπίσθη ἀνὰ τὰς κλιτύς τοῦ βουνοῦ καὶ ἐφόνευσε μὲν πολλοὺς Τούρκους, ἔδωκε δὲ κερὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ φύγωσιν ἐκεῖθεν πρὸς τὴν Φενεὸν καὶ σωθῶσιν.

8) **Κράβαρι.** Πολλοὶ κάτοικοι τῆς Λυκουρίας ἔκτισαν οἰκίσκους ἐν τῇ θέσει Κράβαρι, ὅπερ κεῖται 2 ὥρας πρὸς Δ. τῆς Λυκουρίας καὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν πρὸς Α. τῶν Κρινοφύτων καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις τῶν δύο χωρίων· ἐν τοῖς οἰκίσκοις τούτοις πολλοὶ καὶ παραχειμαζοῦσιν, ὥστε δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ χωριστὸς συνοικισμὸς, ἀποικία τῶν Λυκουριέων.

Γ. Δῆμος Κλειτορίας.

Ὁ δῆμος Κλειτορίας κεῖται πρὸς Ν. τῶν Καλαβρύτων καὶ γεινιάζει ἀπ' Α. μὲν πρὸς τὸν δῆμον Φενεοῦ τῆς Κορινθίας, ἀπὸ Β. δὲ πρὸς τοὺς δήμους Νωνάκριδος, Σουδενῶν καὶ Καλλιφωνίας, ἀπὸ Δ. δὲ πρὸς τὸν δῆμον Ἀροανίας καὶ ἀπὸ Ν. πρὸς τοὺς δήμους Λευκασίου καὶ Παίων. Ἐκτείνεται ἐν τῇ ποταμῇ χώρᾳ τοῦ Κλείτορος καὶ τοῦ Ἀροανίου, ὑφ' ὧν καὶ διαρρέεται καὶ διαβρέχεται, καὶ περιβάλλεται ἀπ' Α. μὲν ὑπὸ τῆς Πεντελείας, ἀπὸ Β. δ' ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἀροανίων καὶ τῶν πρὸς Ν. τῶν Σουδενῶν μικρῶν προβούνων αὐτῶν, ἀπὸ Δ. δ' ὑπὸ τοῦ Ζεμπίου καὶ Ταρτάρου, ἐσχατιῶν τοῦ Ἐρυμάνθου καὶ χωριζομένων ἀπὸ τῶν δυτικῶν ἐσχατιῶν τῶν Ἀροανίων διὰ τοῦ διασκέλου τοῦ Περιολίθου, καὶ ἀπὸ Ν. ὑπὸ τῆς μικρᾶς βουνοσειρᾶς Φιλίων—Κοκκόβης. Ἐχει ἐν ἅπασιν τοῖς χωρίοις καὶ ἐν ταῖς περιφερείαις αὐτῶν ἀφθονα ὕδατα καταλήγοντα πάντα εἰς τὸν Κλείτορα καὶ Ἀροάνιον, δι' ὧν πίνουσιν οἱ κάτοικοι καὶ τὰ ζῶα, ἀρδεύονται οἱ ἀγροὶ καὶ οἱ κῆποι καὶ κινοῦνται 15 ὑδρόμυλοι καὶ 3 ὑδροτριβαὶ ἐν διαφόροις θέσεσιν· ἡ μεγαλειτέρα δὲ πάντων πηγὴ εἶνε ἡ παρὰ τὸ χωρίον Πλανιτέρου μεγάλη πηγὴ τοῦ Ἀροανίου. Συγκοινωνεῖ διὰ βατῶν μόνον ὁδῶν, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἀτραπῶν ἐν τε τοῖς χωρίοις αὐτοῦ καὶ πρὸς τοὺς πέριξ ἀποκεκλεισμένους καὶ οὗτος τῆς πρεπούσης συγκοινωνίας μετὰ τῶν κέντρων,